

3 *Reinhold*

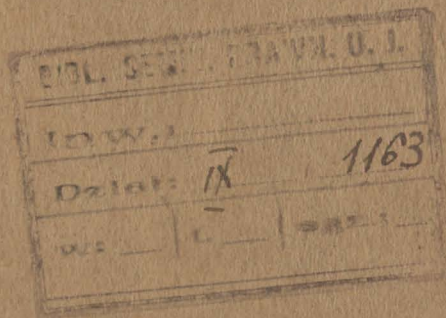
7

NOWELA

O WARUNKOWEM ZAWIESZENIU WYKONANIA KARY

OPRACOWAŁ:

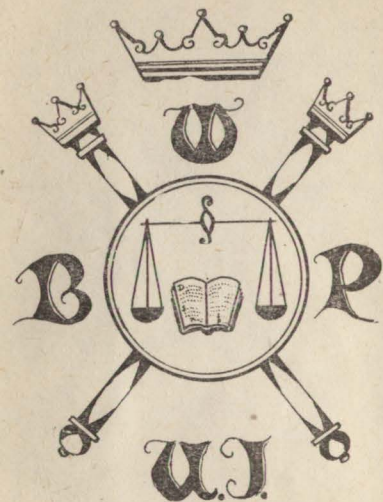
PROF. DR. J. REINHOLD

KRAKÓW 1926

W KSIĘGARNI GEBETHNERA I WOLFFA

XVI-1926-Rem

NOWELA

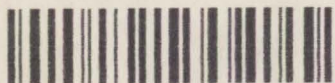
O WARUNKOWEM ZAWIESZENIU WYKONANIA KARY

OPRACOWAŁ

PROF. DR. J. REINHOLD

1163

SKŁAD PRAWA KAR
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

1806005856

BIBL. SEKT. PRAWN. U. J.		
Inw.:		
Ozł:		
w:	t.	egz.:

KRAKÓW 1926

SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI GEBETHNERA I WOLFFA

CZCIONKAMI DRUKARNI LUDOWEJ W KRAKOWIE.

WSTĘP.

(Instytucja warunkowego skazania, jej myśl zasadnicza, geneza i konstrukcja prawna. — Źródła ustawy. — Literatura).

I. Instytucja warunkowego skazania ¹⁾ (używamy tego terminu za wzorem motywów do ustawy jako skrótu dla oznaczenia instytucji jako takiej bez względu na jej konstrukcję prawną) jest stosunkowo świeżej daty, gdyż pochodzi z połowy ubiegłego stulecia. Myśl zasadnicza, na której opiera się ta instytucja, jest natury etycznej i polega na zasadzie, uświęconej przez kościół a uznawanej przez rodzinę i społeczeństwo, że popełnienie złego czynu można okupić późniejszą poprawą. Myśl ta znalazła już wyraz w świeckim i kościelnem prawie średniowiecza, a nawet w prawie rzymskim, wszelako trudno między instytucją naszą a poszczególnymi zwyczajami prawnymi lub cytataми z dzieł prawniczych dopatrzeć się organicznego związku.

Kolebką instytucji jest Anglja. Około pięćdziesiątych lat dziewiętnastego wieku, dwaj sędziowie Matthew Davenport Hill w Birmingham i Edward William Cox w Portsmouth, korzystając ze służącej sędziemu angielskiemu szerokiej władzy oraz opierając się na rozdziale między orzeczeniem o winie a orzeczeniem o karze, zawieszali po stwierdzeniu winy w odniesieniu do nieletnich

---

¹⁾ Prof. Krzymuski słusznie zwraca uwagę na nieścisłość terminu: warunkowe zawieszenie wykonania kary; zawieszenie kary bowiem następuje bezwarunkowo, a tylko darowanie kary, względnie jej wykonanie następuje warunkowo.

przestępców ogłoszenie wyroku co do kary, pouczając sprawców, że w razie popełnienia nowego przestępstwa czeka ich odpowiedzialność karna za oba przestępstwa. Za wzorem Hilla i Coxa poszli inni sędziowie angielscy i z końcem sześćdziesiątych lat dziewiętnastego wieku zawieszenie wyroku stało się instytucją *common law*; ustawowe uznanie instytucji następuje dla *summary* postępowania przez *Summary Jurisdiction Act 1879*, a powszechnie przez *Probation of Offenders Acts* z roku 1887 i 1907.

Myśl zasadnicza instytucji okazała się tak żywotną, tak trafną w praktycznem stosowaniu i tak celową ze stanowiska kryminalno-politycznego, że zapewniła tej instytucji w stosunkowo krótkim czasie przyjęcie do wszystkich niemal ustaw karnych w Europie, w Ameryce i w kolonjach państw europejskich. Dziś należy stwierdzić, że instytucja ta przestała być częścią składową ustawodawstwa narodowego poszczególnych państw i stała się wspólną własnością świata cywilizowanego. W szczególności we Francji, która pierwsza w Europie podjęła myśli kryminalno-polityczne angielskich sędziów, wprowadza tę instytucję o odmiennej konstrukcji prawnej ustawa z 26 marca 1891: „*loi sur l'atténuation et l'aggravation des peines*“, zwana też od jej niestrudzonego inicjatora „*loi Bérenger*“; Belgja zdołała wyprzedzić Francję ustawą z 31 maja 1888: „*loi établissant la libération conditionnelle et les condamnations conditionnelles dans le système pénal*“.

Forma prawnej konstrukcji dla instytucji warunkowego skazania — jak już wspomnieliśmy — nie jest jednolitą; można odróżnić jej pięć typów w ustawodawstwie zagranicznym, a mianowicie:

- 1) system angielski, polegający na zawieszeniu orze-

czenia o karze; sędzia może po stwierdzeniu winy oskarżonego uwolnić go warunkowo od stanu oskarżenia;

2) system północno-amerykański, zwany systemem „probation“, polegający na zawieszeniu wydania wyroku wogóle (suspension of further proceeding); z systemem tym łączy się obowiązkowe oddanie warunkowo uwolnionego pod dozór ochronny;

3) system francusko-belgijski, polegający na warunkowym zawieszeniu wykonania kary, oznaczonej wyrokiem karnym (*sursis à l'exécution*);

4) system norwersko-duński, polegający na warunkowym zawieszeniu ścigania karnego przez oskarżyciela publicznego, względnie przez ministra sprawiedliwości; jeżeli sprawca w oznaczonym okresie próby popełnia nowe przestępstwo, następuje podjęcie postępowania karnego (por. ustawę norweską z 22 maja 1902 i nowelę karną z 1-go kwietnia 1905 w Danii);

5) system niemiecki, zwany sasko-pruskim (por. rozporządzenie królewskie z 25 marca 1895 w Saksonii i reskrypt królewski z 23 października 1895 w Prusiech), polegający na warunkowym ułaskawieniu; z bezwarunkowym skazaniem łączy się wstrzymanie wykonania kary i jej darowanie w drodze łaski w razie nienagannego sprawowania się skazanego.

Z tych systemów poważne wątpliwości budzą system niemiecki i norwesko-duński. Droga łaski winna niejako w rodzaju wentylu bezpieczeństwa dla porządku prawnego znajdować zastosowanie tylko do wyjątkowych wypadków, w których *summum ius* oznacza *summa iniuria*; natomiast myśl kryminalno-polityczna, stanowiąca podstawę instytucji, okazała się już na tyle dojrzałą, że jej urzeczywistnienie winno przybrać formę instytucji prawnej, a nie aktu łaski. Również za nietrafną uznać należy

drogę, wskazaną systemem norwesko-duńskim, który zrywa z zasadą legalności w postępowaniu karnem i powierza decyzję o stosowaniu instytucji stronie procesowej (oskarżycielowi publicznemu), względnie władzy administracyjnej (ministrowi sprawiedliwości jako szefowi administracji sądowej).

System amerykański, wedle którego następuje wstrzymanie postępowania karnego lub zawieszenie wyroku wogóle, okazuje się przy uwzględnieniu naszych urządzeń procesowych zbyt mało określonym i mglistym. Brak w tym wypadku stwierdzenia winy, które stanowi warunek stosowania instytucji; brak stwierdzenia istoty podmiotowej i przedmiotowej czynu tak, że odpada możliwość kontroli orzeczenia w drodze instancji, a strony tracą możliwość korzystania ze środków prawnych; wkońcu podnieść należy trudności natury proceduralnej, które nasuwają się w razie niepomysłnego upływu okresu próby, gdy chodzi o ustalenie istoty czynu i przeprowadzenie postępowania dowodowego po dłuższym upływie czasu od chwili popełnienia czynu. To też znamioną rzeczą jest, że w ostatnich latach w Ameryce północnej system rodzimy wypiera coraz bardziej forma francusko-belgijska, zwana French System; porównaj ustawę z 11-go kwietnia 1899 r. w Minnesota, ustawę z 16 lipca 1900 dla Massachusetts; podobnie Illinois w roku 1905, Nebraska i Colorado w tym samym roku, a Kentucky i Kolumbia w r. 1906 przyjęły system francuski (suspension of the execution).

System angielski uznać należy za najkonsekwentniejsze przeprowadzenie myśli zasadniczej instytucji i za najtrafniejszą może jej konstrukcję. W szczególności okazuje tę wyższość nad systemem warunkowego darowania kary, że oszczędza sprawcy piętna skazańca. Wszelako przeciw

temu systemowi przemawiają nie tyle trudności natury proceduralnej (rozdział między orzeczeniem o winie a orzeczeniem o karze), — ile raczej względy prewencji szczególnej i ogólnej: oznaczony wyrok karny działa na skazanego silniej niż brak wymiaru kary, a dla ogółu dopiero skazanie i wymiar kary, a nie samo stwierdzenie winy, stanowi najsolenniejszy wyraz nagany społecznej.

Ustawa oświadcza się w zasadzie za systemem francusko-belgijskim, t. j. za zupełnym wyrokiem, połączonym z warunkowem zawieszeniem wykonania kary. O ile jednak chodzi o określenie skutków udanej próby, to ustawa odbiega od systemu francusko-belgijskiego. Pod tym kątem widzenia bowiem, należy odróżnić dwie formy:

a) warunkowe skazanie (*Condamnation conditionnelle*) w techniczem tego słowa znaczeniu czyli system francusko-belgijski w ścisłym tego słowa znaczeniu, wedle którego w razie udania się próby wyrok uważa się za niebyły. (*La Condamnation sera considérée comme non avenue*);

b) warunkowe darowanie kary tj. w razie udanej próby, kary się nie wykonuje („kara odpada“ wedle projektów szwajcarskich aż do roku 1903, „karę uważa się za odcierpianą“ wedle kodeksu norweskiego), ale wyrok zatrzymuje swoje znaczenie.

Komisja kodyfikacyjna przyjęła formę pierwszą, uchwalwszy niemal jednogłośnie tezę: „Wyrok, którego wykonanie warunkowo zawieszono, należy uważać za niebyły w razie udanej próby“. Natomiast ustawa stanęła na stanowisku wręcz przeciwnem (art. 6), jakkolwiek motywy zapewniają, że „projekt uwzględnia ten kształt prawny instytucji, jaki nadała mu (!) Komisja kodyfikacyjna w swoim projekcie przygotowawczym części pierwszej kodeksu karnego“.

Ustawa niestety nie wprowadza instytucji dozoru ochronnego; argumentacja motywów do ustawy, że dozór ochronny „jest trudny do przeprowadzenia w warunkach powojennych dla braku odpowiednich osób“, nie jest trafną i wystarczałaby najwyżej do uzasadnienia fakultatywności dozoru ochronnego.

II. Źródła ustawy stanowią:

- a) projekt ministra sprawiedliwości z dnia 22 czerwca 1925 r. wraz z uzasadnieniem (Druk Sejmu Nr. 2019),
- b) sprawozdanie komisji prawniczej Sejmu z 24 marca 1926 r. (Druk Sejmu Nr. 2378),
- c) uchwała Sejmu z 20 kwietnia 1926 r. i Senatu (odbitka Nr. 422),
- d) ustawa z 10 czerwca 1926 r., Dz. Ust. Rz. P. z 30 czerwca 1926 Nr. 61 poz. 354.

III. Literatura przedmiotu jest bardzo bogata. Wymieniam kilka wybitniejszych monografii, odsyłając do nich po dalszą literaturę.

Franz Liszt: *Bedingte Verurteilung und bedingte Begnadigung (Vergleichende Darstellung des deutschen und ausländischen Strafrechts, część ogólna, tom III)*, Berlin 1908, Liebmann;

Tell Perrin: *De la remise conditionnelle des peines* Genewa 1904, Soullier;

Adolf Lenz: *Die anglo-amerikanische Reformbewegung im Strafrecht*, Stuttgart 1908, Enke;

Alfred Gross: *Für den bedingten Straferlass*, w czasopiśmie Grünhuta, tom 34, Wiedeń 1907, Holder;

Actes du Congrès pénitentiaire international de St. Pétersbourg, 1890, I. (Procès-Verbaux str. 154) i II. (Rapports str. 473 i nast.), tudzież to samo wydawnictwo z r. 1895, Paris, Rapports str. 603.

USTAWA

z dnia 10 czerwca 1926 r.

**o warunkowym zawieszeniu wykonania kary na obszarze
mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia
23 maja 1873 roku (austr. Dz. Ust. P. Nr. 119).**

(Dz. U. R. P. z 30 czerwca 1926 r. Nr. 61, poz. 354).

Art. 1.

Sąd może zawiesić na czas od jednego roku do lat pięciu wykonanie kary pozbawienia wolności, nieprzenoszącej sześciu miesięcy, jeśli ze względu na okoliczności, towarzyszące popełnieniu przestępstwa, charakter i zachowanie się późniejsze skazanego, przypuszczać należy, że wstrzyma się on od popełnienia nowego przestępstwa (warunkowe zawieszenie kary).

Okres zawieszenia kary liczy się od dnia zawiadomienia skazanego o uprawomocnieniu się orzeczenia skazującego i zawieszającego wykonanie kary.

1. Art. 1 i 2 normują warunki stosowania warunkowego zawieszenia kary. Warunki te można podzielić na dwie grupy, t. j. na warunki osobiste, odnoszące się do osoby sprawcy, oraz na warunki rzeczowe, tyjące się czynu karnego, stopnia przewinienia, względnie kary, jej rodzaju i jej wysokości.

Jako warunku osobistego ustawa wymaga jedynie, by okoliczności, towarzyszące popełnieniu przestępstwa, charakter sprawcy i jego późniejsze zachowanie się uzasadniały przypuszczenie, że wykonanie kary nie jest konieczne dla powstrzymania go od popełniania nowych przestępstw. Ustawa nie ogranicza zatem stosowania instytucji do nieletnich, ani

nie wymaga bezwzględnie nieskazitelnego życia (por. art. 2), ani wreszcie wynagrodzenia szkody (art. 3).

Pod względem rzeczowym ustawa ogranicza stosowanie warunkowego zawieszenia do kar pozbawienia wolności do 6-ciu miesięcy, przyczem decyduje wysokość kary, oznaczona *in concreto*. Rodzaj przestępstwa i kary (zbrodnia czy występki lub przekroczenie, areszt czy ciężkie więzienie) jest bez znaczenia, a to — wedle motywów — nie tylko ze względów teoretycznych, lecz także ze względu na system prawa karnego austriackiego, które do kategorii zbrodni zalicza wiele czynów, stanowiących w dwu innych dzielnicach tylko występki.

Natomiast ustawa wyklucza warunkowe zawieszenie w odniesieniu do grzywny i w przeciwieństwie do projektu rządowego nie wspomina o stosowaniu warunkowego zawieszenia do kary na wolności zastępczej, wymierzanej na wypadek nieściągalności kary pieniężnej. Należy przyjąć, że ustawa wychodzi z założenia, że sędzia wymierzy grzywnę jedynie w tych wypadkach i w takiej wysokości, iż jej ściągnięcie jest zupełnie zapewnione. W przeciwnym wypadku zagrażałoby bowiem poważne niebezpieczeństwo niesprawiedliwości społecznej i klasowego wymiaru sprawiedliwości; oto w przypadkach, w których ustawa uprawnia sędziego do zamiany kary wolności na grzywnę, sędzia będzie skłonny bogatego zasądzić bezwarunkowo na grzywnę, a ubogiego warunkowo na karę pozbawienia wolności.

2. Okres zawieszenia kary, okres próby, oznacza ustawa przez podanie minimalnej (jednego roku) i maksymalnej granicy (5-ciu lat); w obrębie tych granic oznacza sędzia czas trwania próby w każdym konkretnym przypadku. Okres próby liczy się nie od chwili prawomocności orzeczenia o warunkowym zawieszeniu kary, lecz od chwili zawiadomienia skazanego o uprawomocnieniu się tego orzeczenia, (por. art. 12). Dla uzasadnienia tego przepisu motywy podnoszą, że często między uprawomocnieniem się orzeczenia a zawiadomieniem o tem skazanego upływa znaczny okres czasu i dopiero od chwili zawiadomienia można mówić o wpływie prawomocnego warunkowego skazania na psychikę skazanego i o jego obowiązkach z warunkowego skazania wynikających.

Art. 2.

Warunkowego zawieszenia wykonania kary nie należy stosować:

1) do osób:

a) które już poprzednio były skazane na karę więzienia ciężkiego lub zwykłego, jeśli ją mają odbyć w przyszłości lecz bezwarunkowo, albo też ją odbywają, lub już odbyły, chyba że od dnia odcierpienia kary upłynęło lat 5;

b) co do których sąd orzekł dopuszczalność oddania pod dozór policyjny;

2) do czynów, popełnionych w okresie orzeczonego poprzednio zawieszenia kary, jeśli są zbrodnią, umyślnym występkiem, przekroczeniem kradzieży, sprzeniewierzenia, oszustwa, uczestnictwa w kradzieży lub sprzeniewierzeniu, albo przestępstwem takim samem jak to, za które wymierzono karę zawieszoną.

1. Jedną z myśli przewodnich ustawy jest chęć ochrony skazanego przed zetknięciem się z więzieniem i przed zgubnemi następstwami tego faktu. Stąd ustawa wyklucza stosowanie warunkowego zawieszenia nie w razie poprzedniego skazania, lecz w razie odcierpienia kary, a to tylko kary więzienia w ciągu ostatnich pięciu lat przed popełnieniem nowego przestępstwa. Nie stoi więc na przeszkodzie warunkowemu zawieszeniu kary poprzednie skazanie i odcierpienie kary aresztu, (choćby ścisłego), ani poprzednie skazanie na karę więzienia (choćby ciężkiego), o ile to skazanie nastąpiło warunkowo lub o ile kara została w drodze łaski (amnestji) darowana, wreszcie nawet odcierpienie kary więzienia, o ile od chwili odbycia kary upłynęło 5 lat. W tym ostatnim wypadku ustawa wychodzi z założenia, że tak wybitne przedawnienie recydywy wskazuje, iż poprzednia kara więzienna nie pociągnęła za sobą następstw ujemnych, a zatem niema powodu do pozbawienia skazanego dobrodziejstwa warunkowego skazania i do narażania go na ponowne zetknięcie się z więzieniem.

2. Ustawa wyklucza nadto stosowanie warunkowego zawieszenia do nowo popełnionych (t. j. w okresie próby) przestępstw takich, z powodu których ustawa nakazuje wykonanie zawieszanej kary (art. 4 l. 1 i 2). Jest to — jak motywy podnoszą — raczej wpływem logiki ustawodawczej, niż polityki kryminalnej. Jeżeli popełnienie pewnego przestępstwa uchodzi wedle ustawy za dowód nieudania się próby i powoduje wykonanie zawieszanej kary, to tembardziej nie powinno się zawieszać kary, wymierzonej za takie przestępstwo symptomatyczne, t. j. dowodzące niepoprawności sprawcy.

3. Wreszcie ustawa wyklucza stosowanie warunkowego zawieszenia kary do osób, przeciw którym orzeczono dopuszczalność oddania pod dozór policyjny, wychodząc z założenia, że orzeczenie takie wydaje sąd tylko przeciw osobnikom szczególnie niebezpiecznym lub zdeprawowanym.

Przestrzeganie przepisów art. 2 uważa ustawa za tak istotne, że nawet w razie prawomocności orzeczenia o warunkowym zawieszeniu kary nakazuje wykonanie zawieszanej kary, jeżeli naruszenie tych przepisów wyszło na jaw później (art. 4 l. 3).

Art. 3.

Jeśli stosunki gospodarcze skazanego na to pozwalają, sąd w wypadku warunkowego zawieszenia wykonania kary może polecić skazanemu, aby wyrównał szkodę, zrządaną przestępstwem, w ciągu oznaczonego czasu i do wysokości, określonej w orzeczeniu, warunkowo zawieszającym wykonanie kary.

Ustawa nie uznaje wynagrodzenia szkody za warunek stosowania warunkowego zawieszenia, lecz nakazuje tylko sędziemu wydać skazanemu polecenie wynagrodzenia szkody, „jeśli stosunki gospodarcze skazanego na to pozwalają“. Niewypełnienie tego polecenia stanowi fakultatywny powód cofnięcia warunkowego zawieszenia (art. 4 ust. ostatni).

Art. 4.

Sąd zarządzi wykonanie zawieszanej kary:

1) jeśli skazany w okresie zawieszenia kary popełni

zbrodnię, umyślny występki albo przekroczenie kradzieży, sprzeniewierzenia, oszustwa, uczestnictwa w kradzieży lub sprzeniewierzeniu;

2) jeśli skazany w tym okresie popełni takie samo przestępstwo jak to, za które go skazano i co do którego zawieszono warunkowo wykonanie kary;

3) jeśli wyjdzie na jaw, że karę warunkowo zawieszono z obrazą postanowień art. 2.

Sąd może zarządzić wykonanie zawieszanej kary w wypadku zawinonego niestosowania się do jego polecenia, wydanego na zasadzie art. 3, a również wówczas, jeśli poza wypadkiem, określonym pod l. 3) niniejszego artykułu, skazany będzie później bezwarunkowo skazanym z powodu czynu, popełnionego przed rozpoczęciem okresu zawieszenia kary.

Artykuł ten określa powody cofnięcia warunkowego zawieszenia. Z tych powodów dwa są obligatoryjne:

- a) na wypadek popełnienia jednego z przestępstw, wymienionych pod lcz. 1) i 2);
- b) w razie późniejszego stwierdzenia, że zastosowano warunkowe zawieszenie wbrew przepisom art. 2.

Fakultatywne powody wykonania zawieszanej kary są:

- a) uchylanie się skazanego od spełniania nałożonego nań przez sąd obowiązku wynagrodzenia szkody;
- b) bezwarunkowe skazanie po warunkowym zawieszeniu kary za czyn, popełniony przed okresem próby, t. j. przed zawiadomieniem skazanego o uprawomocnieniu się orzeczenia warunkowo zawieszającego karę. Chodzi tu zatem o przestępstwa, popełnione po wydaniu orzeczenia o zawieszeniu kary, a przed zawiadomieniem skazanego o prawomocności tego orzeczenia; nadto o przestępstwa, popełnione przed wydaniem takiego orzeczenia, lecz dopiero później ujawnione, o ile oczywiście nie noszą znamion czynów, określonych w artykule 2.

Cofnięcie warunkowego zawieszenia następuje w formie uchwały po wysłuchaniu skazanego i oskarżyciela publicznego. (Art. 9).

Art. 5.

Zawieszenie wykonania kary powoduje także zawieszenie wykonania kar dodatkowych, z wyjątkiem konfiskat (utrata przedmiotów), oraz zawieszenie skutków zasądzenia.

Zawieszenie wykonania kary obejmuje zawieszenie wykonania kar dodatkowych i zawieszenie skutków zasądzenia; natomiast nie ma wpływu na orzeczenie konfiskaty lub utraty przedmiotów, na orzeczenie o roszczeniach prywatno-prawnych i o kosztach postępowania karnego, wreszcie na dopuszczalność oddania do zakładu pracy przymusowej lub poprawczego (art. 6 in fine).

Art. 6.

Kara jest darowana, jeśli sąd w ciągu trzech miesięcy po upływie okresu zawieszenia nie zarządzi jej wykonania w myśl art. 4; zarazem są darowane kary dodatkowe i skutki zasądzenia. Konfiskata (utrata przedmiotu) może być jednak wykonana i później, jeśli jest w interesie publicznym.

Jeśli jednak najpóźniej w powyższym okresie trzymiesięcznym wdrożono przeciw skazanemu postępowanie karne z powodu przestępstwa, popełnionego w okresie zawieszenia kary, karę należy uważać za darowaną dopiero wówczas, jeśli sąd nie zarządzi jej wykonania w ciągu trzech miesięcy po prawomocnem ukończeniu postępowania karnego w sprawie o to przestępstwo.

Zawieszenie wykonania kary i jej darowanie nie mają wpływu na dopuszczalność oddania do zakładu pracy przymusowej lub poprawczego.

Skutek udanej próby stanowi darowanie kary głównej i kar dodatkowych, oraz skutków zasądzenia. Zasadniczy wa-

runek udania się próby stanowi brak popełnienia przestępstwa, a nie brak skazania za przestępstwo w okresie próby. Ponieważ jednak ustawodawca za wzorem Komisji kodyfikacyjnej słusznie nie chce pozostawiać skazanego bezterminowo w niepewności, czy warunek darowania kary się ziścił lub nie, przeto przyjmuje termin 3-miesięczny po upływie okresu próby jako taki, po upływie którego wykonanie kary nastąpić nie może. Nadto ustanawia ustawa analogicznie termin ostateczny w razie wdrożenia postępowania karnego z powodu przestępstwa, popełnionego w okresie próby.

Darowanie kary następuje ipso iure po upływie określonych w powyższym artykule terminów; skazany może jednak żądać formalnego stwierdzenia darowania kary i skutków zasądzenia (art. 10).

Art. 7.

O warunkowem zawieszeniu wykonania kary orzeka sąd I instancji, w postępowaniu przed sądem przysięgłych — trybunał sądów przysięgłych, z urzędu lub na wniosek stron. Także sąd wyższej instancji rozpatrujący sprawę, może bądź z urzędu lub na wniosek orzec o warunkowem zawieszeniu wykonania kary, bądź polecić sądowi I instancji, aby rozważył, czy nie zachodzą ustawowe warunki zawieszenia kary. Na wniosek, lub otrzymane polecenie sąd obowiązany jest wydać orzeczenie.

Orzeczenie zamieszcza się w wyroku. Jeśli zaniechano uzasadnienia wyroku na piśmie, lub zastąpiono go zapiskiem, należy mimo to sporządzić i dołączyć do aktów uzasadnienie w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Orzeczenie będzie objęte osobną uchwałą, jeśli wyjątkowo nie mogło być objęte wyrokiem. W tych wypadkach uchwała będzie wydana po uprawomocnieniu się orzeczenia skazującego na podstawie osobnej rozprawy, przeprowadzonej według zasad rozprawy głównej.

Orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary może zapaść tylko na podstawie rozprawy po rozpatrzeniu wykazu z rejestru karnego (karty karnej), oraz wyjaśnieniu wszystkich okoliczności ważnych dla rozstrzygnięcia.

Co do formy orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary, to z reguły orzeczenie to stanowi część wyroku, a tylko wyjątkowo następuje w formie uchwały.

Kwestja, czy z osądem można połączyć orzeczenie o warunkowym zawieszeniu, (co przewidywał projekt rządowy, lecz uchylono ustawą), nasuwa zdaniem mojem poważne wątpliwości, gdyż orzeczenie takie, wydane w nieobecności skazanego, nie może stwierdzać warunków osobistych stosowania instytucji, a zatem sprzeciwiałoby się postanowieniu artykułu pierwszego, a nadto postanowieniu ostatniego ustępu niniejszego artykułu.

Art. 8.

Orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary, zamieszczone w wyroku I. instancji, ulega zaskarżeniu na korzyść i niekorzyść oskarżonego tylko w trybie odwołania; odwołanie na korzyść oskarżonego odracza wykonanie kary. Sąd odwoławczy może także zaskarżone orzeczenie uchylić z poleceniem wydania nowego, jeśli obrażono przepisy postępowania (art. 7), istotne w danym wypadku.

Sąd rozpatruje odwołanie na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu prokuratora, chyba że z innej przyczyny prawnej należy wyznaczyć rozprawę.

Środkiem prawnym przeciw orzeczeniu o warunkowym zawieszeniu wykonania kary, stanowiącem część wyroku, jest tylko odwołanie, a to zarówno z przyczyn materialnych, jak i formalnych, tudzież dla kontroli zasadności orzeczenia I-szej instancji. Ustawa umyślnie wyklucza jako ewentualny drugi środek prawny zażalenie nieważności, odbiegając w tej mierze od ustawy czecho-słowackiej z r. 1919 i od ustawy

austrjackiej z r. 1920, a to nie tylko dla zapobieżenia zbyt niemu obciążeniu sądu najwyższego, ile raczej w interesie przyspieszenia i uproszczenia postępowania. Nie ulega jednak wątpliwości, że sąd najwyższy będzie miał sposobność do orzekania w interesie jednolitego stosowania ustawy w drodze zażalenia nieważności w obronie ustawy.

O odwołaniu rozstrzyga sąd apelacyjny z reguły na posiedzeniu niejawnem, wyjątkowo po rozprawie, n. p. wskutek odwołania od wyroku w postępowaniu uproszczonem lub w sprawach o przekroczenia.

Przeciw orzeczeniu o warunkowem zawieszeniu lub o jego cofnięciu, wydanemu w formie uchwały, służy zażalenie (art. 11).

Art. 9.

Sąd zarządza wykonanie zawieszonych kary uchwałą po wysłuchaniu skazanego i oskarżyciela publicznego.

Por. art. 4.

Art. 10.

Na żądanie należy wydać skazanemu poświadczenie, stwierdzające darowanie kary i skutków zasądzenia (art. 6).

Por. art. 6.

Art. 11.

O uchwałach, powziętych na zasadzie art. 7 i art. 9 zawiadamia się skazanego, oskarżyciela publicznego, a w sprawach z oskarżenia prywatnego także oskarżyciela prywatnego w sposób, określony w §§ 77 i 78 u. p. k.

W ciągu ośmiu dni od tego zawiadomienia można wnieść przeciw uchwale zażalenie do sądu wyższej instancji (w postępowaniu uproszczonem do trybunału I. instancji); jeśli w dniu ogłoszenia uchwały zażądano jej doręczenia, termin 8-dniowy liczy się od dnia doręczenia. Zażalenie na korzyść skazanego odracza wykonanie kary.

Sąd rozpoznaje zażalenie na posiedzeniu niejawnem.

Art. 12.

O uprawomocnieniu się orzeczenia, skazującego i warunkowo zawieszającego wykonanie kary, zawiadamia się skazanego ustnie lub piśmiennie z pouczeniem, od którego dnia liczy się okres zawieszenia; zawiadomienie ustne uwidocznia się w protokóle rozprawy lub w osobnym zapisku.

Por. art. 1, ust. 2.

Art. 13.

Warunkowe zawieszenie wykonania kary oraz uchwałę, zarządzającą jej wykonanie, należy uwidocznić w rejestrze karnym (karcie karnej).

Co do zatarcia skazania (rehabilitacji) por. ustawę z 21 marca 1918, Dz. ust. (austr.) Nr. 108.

Art. 14.

Przepisy niniejszej ustawy należy stosować na wniossek lub z urzędu także w wypadkach, w których wykonanie orzeczonej już kary nie zostało jeszcze rozpoczęte. Wniosek odracza wykonanie kary. Sąd, wskazany w art. 7 orzeka o warunkowym zawieszeniu kary uchwałą po wysłuchaniu skazanego i oskarżyciela publicznego.

Art. 15.

Wykonanie niniejszej porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 16.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie dni czternastu po dniu jej ogłoszenia na obszarze mocy obowiązującej ustawy postępowania karnego z dnia 23 maja 1873 r. (austr. Dz. Ust. P. Nr. 119).

Z powyższego określenia terytorjalnego zakresu działania ustawy wynika zarazem ograniczenie stosowania ustawy tylko do zbrodni, występków i przekroczeń, przekazanych sądom karnym stanu cywilnego. Ustawa zatem nie ma zastosowania do przestępstw, przekazanych orzecznictwu sądów karnych stanu wojkowego, ani do przestępstw podlegających orzecznictwu karnemu władz policyjnych i administracyjnych, a w szczególności do przestępstw skarbowo-karnych.
